

Samen werken aan veiligheid

Integraal Veiligheidsplan 2024-2027
Gemeente Waadhoeke

GEMEENTE waadhoeke

Marga Waanders
Burgemeester

Voorwoord

Basisbehoeften van de mens zijn: ademhalen, eten, drinken, slapen, kleden, onderdak, lichamelijke veiligheid, intimiteit, werkzekerheid, goede gezondheid en beschermd eigendom. Veiligheid is dus één van de pijlers waarop we bouwen aan onze mooie gemeente Waadhoeke, onze gemeen te met bruisende, creatieve en leefbare dorpen en de prachtige stad en hoofdplaats Franeker.

Veiligheid zou eigenlijk een vanzelfsprekendheid moeten zijn, maar helaas is het dat niet. Als burgemeester ben en voel ik mij verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. Elke dag werk ik samen met het college, de gemeenteraad, de ambtenaren en vele partners aan de veiligheid van Waadhoeke.

Door schaarste in menskracht en middelen kunnen we niet alles beetpakken. We moeten keuzes maken. Over die keuzes willen we helder zijn. Daarom hebben we een Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2024-2027 opgesteld. Met het opstellen van dit nieuwe Integraal Veiligheidsplan hebben we prioriteiten benoemd om de veiligheid in onze gemeente te vergroten. We maken keuzes en richten ons op wat wij belangrijk vinden en op wat er leeft in de gemeente. We houden ook komende jaren de trends en actuele thema's scherp in de gaten. Als het nodig is, stellen we onze prioriteiten als gemeente tussentijds bij.

Zorgen voor een veiliger Waadhoeke doen we als gemeente niet alleen. Veiligheid creëren we met elkaar. Ik zie veel resultaat van onze samenwerkingen met de verschillende partners binnen en buiten het veiligheids-domein. Deze samenwerking wil ik dan ook graag voortzetten en versterken.

Veiligheid maken we samen. Daarom hebben we collega's, inwoners, raadsleden en partners gevraagd met ons mee te denken over het prioriteren. Want 'als alles prioriteit heeft, heeft niets prioriteit'. We vinden het belangrijk om niet alleen bij de totstandkoming van een Integraal Veiligheidsplan, maar ook daarna ideeën en wensen op te halen. Veiligheid is een dynamisch begrip en vergt een voortdurende actualisatie. Daarom de oproep aan iedereen: denk en doe mee. Samen maken we Waadhoeke veiliger!

Namens het college van Burgemeester & Wethouders,

Marga Waanders
Burgemeester

INHOUD

1. INLEIDING 4

1.1 Reikwijdte beleid 5

1.2 Terugblik Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2022 7

2. RANDVOORWAARDEN / UITGANGSPUNTEN 9

2.1 Flexibiliteit is belangrijk 9

2.2 Informatie- en contextgestuurd werken 9

2.3 Een goede balans tussen preventie en repressie 9

2.4 Aan veiligheid werken we samen 9

2.5 We willen samenlevingsgericht werken 9

2.6 We verantwoorden zoveel mogelijk via de P&C-cyclus 9

3. PRIORITEITEN / AANDACHTSGEBIEDEN 10

3.1 Digitale veiligheid 11

3.2 Ondermijnende criminaliteit 12

3.3 Jeugd en veiligheid 14

3.4 Polarisatie, radicalisering en extremisme 15

4. FINANCIËN 17

1. INLEIDING

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een aantrekkelijk en leefbaar Waadhoeke. Waadhoeke moet niet alleen veilig zijn, mensen moeten zich ook veilig, welkom en vrij voelen. Een veilig Waadhoeke creëren we samen. Door gezamenlijke inspanning en integrale samenwerking zorgen we samen voor een leefbaar en veilig Waadhoeke, waarbij overlast en criminaliteit zo veel mogelijk worden voorkomen.

De gemeente voert hierbij de regie en werkt hierbij samen met haar veiligheidspartners zoals: politie, Openbaar Ministerie (OM), Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Noord-Nederland (RIEC-NN), Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân (ZVHF), zorginstellingen, woningcorporaties, inwoners en ondernemers aan het waarborgen en verbeteren van de veiligheidssituatie binnen Waadhoeke.

Voor een goede sturing en coördinatie op het complexe veiligheidsterrein wordt er iedere vier jaar door de gemeente een Integraal Veiligheidsplan (IVP) opgesteld. Naast dat dit een wettelijke vereiste is in de Politiewet, is het nodig om in een veranderende wereld de koers elke vier jaar te herijken. Nieuwe ontwikkelingen in de samenleving vragen namelijk om nieuwe overwegingen, verschuivingen in prioriteiten en andere werkwijzen.

Het IVP is een strategisch beleidsdocument dat de gemeente gebruikt om te sturen op het lokale veiligheidsbeleid. Het IVP markeert prioriteiten, benoemt ambities en uitgangspunten, legt een basis voor lokale en bovenlokale samenwerking en biedt aanknopingspunten voor monitoring, bijsturing en verantwoording. Tevens wordt op hoofdlijnen beschreven welke inspanning en acties reeds worden ondernomen en nog nodig zijn om onze ambities te realiseren.

In het vorige IVP 2019-2022 werden vrij veel thema's beschreven, maar waren de doelen niet altijd duidelijk. In dit IVP zijn daarom een beperkt aantal thema's/ prioriteiten opgenomen. Deze prioriteiten zijn voorzien van duidelijke afspraken of prestaties, zodat het in het totale proces van partijen helder is waar de prioriteiten liggen en hoe we dit aanpakken. Hierbij wordt rekening gehouden met de altijd beperkte capaciteit van de betrokken partijen.

Doel is ook om die prioriteiten zoveel mogelijk lokaal, regionaal en landelijk af te stemmen, waardoor het integraal, dus mét de andere betrokken partijen, opgepakt kan worden. Door draagvlak te creëren en helderheid te scheppen over de gezamenlijke doelen wordt een ieder in staat gesteld om vanuit zijn/haar rol een bijdrage te leveren aan een veilig en leefbaar Waadhoeke.

1.1 Reikwijdte beleid

Het gemeentelijk veiligheidsbeleid bestond voorheen uit twee hoofdcomponenten, namelijk sociale en fysieke veiligheid. Echter zijn er, door de digitalisering van de samenleving, nieuwe veiligheids-vraagstukken bijgekomen, namelijk omtrent digitale veiligheid. Er is een nadrukkelijk nieuw vraagstuk bijgekomen en dat is digitale veiligheid.

Deze ontwikkelingen vragen om een uitbreiding van onze aanpak. Daarom is dit Integraal Veiligheidsplan (IVP) verbreed met een derde hoofdcomponent: digitale veiligheid. Het voorliggende IVP zal zich alleen richten op sociale- en digitale veiligheid, omdat fysieke veiligheid al in ander beleid verankerd is.

Sociale veiligheid

Onder sociale veiligheid wordt verstaan: de mate waarin mensen beschermd zijn, of zich beschermd voelen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen. Sociale veiligheid gaat kort gezegd over de ondersteuning van 'veilig samenleven'. Als gemeente ondersteunen we het veilig samenleven in Waadhoeke door onder andere in te zetten op de verbinding tussen veiligheid en zorg, maar ook op het voorkomen en aanpakken van overlast, criminaliteit, radicalisering en huiselijk geweld. Ook wordt ingezet op het bevorderen van de sociale cohesie en de leefbaarheid. Sociale cohesie en leefbaarheid dragen bij aan een veilige leefomgeving.

Digitale veiligheid

Digitale veiligheid omvat alle maatregelen gericht op het voorkomen van schade door verstoring, uitval of misbruik van digitale producten of diensten en, indien er toch schade is ontstaan, het herstellen hiervan. De gemeente heeft een belangrijke rol om te voorkomen dat inwoners, bedrijven, voorzieningen én de gemeente zelf, slachtoffer worden van cyber gerelateerde zaken.

Om Waadhoeke weerbaar te maken en te houden richten wij ons als gemeente op de volgende drie punten:
1. Eigen huis op orde: interne informatiebeveiliging op orde (preventief);
2. Digitale criminaliteit: inwoners en ondernemers bewust en weerbaar maken (preventief); en
3. Cyberincidenten en cybercrisis: cybergevolgenbestrijding en beheersing (repressief).

De aanpak tegen digitale criminaliteit kent dus twee aspecten: preventie van incidenten en reactie op incidenten.

Fysieke veiligheid

Fysieke veiligheid is de mate waarin mensen beschermd zijn of zich beschermd voelen tegen ongevallen of leed, van niet menselijke oorsprong. Dit betreft onder andere: brandveiligheid, verkeersveiligheid, evenementenveiligheid, externe veiligheid, milieuveiligheid en crisisbeheersing en rampenbestrijding. Missie, doel en uitgangspunten met betrekking tot de fysieke veiligheid zijn onder andere al vastgelegd in de Omgevingswet, het evenementenbeleid en het externe veiligheidsbeleid en komen daarom niet in dit IVP aan bod. De beleidsmatige taken ten aanzien van crisisbeheersing en rampenbestrijding zijn op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's belegd bij de Veiligheidsregio's. De Veiligheidsregio Fryslân (VRF) stelt in dat kader diverse planfiguren op, zoals het regionaal risicoprofiel Fryslân 2022, de meerjarenkoers VRF 2023-2026 en het regionaal crisisplan VRF. Om die reden wordt crisisbeheersing en rampenbestrijding in dit IVP niet verder behandeld.

1.2 Terugblik Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2022

Het op 28 maart 2019 door de gemeenteraad vastgestelde Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 kende vijf thema's. Er zal hieronder per thema kort worden teruggeblikt op de aanpak in deze periode.

Veilige woon- en leefomgeving

We hebben de afgelopen jaren ingezet op een intensievere samenwerking tussen de domeinen veiligheid en zorg om passende zorg te blijven bieden aan onze kwetsbare inwoners.

Met betrekking tot de meldingen overlast verwarde personen kunnen we zeggen dat de meeste van deze personen bij ons in beeld zijn. Er zijn korte lijntjes met de medewerkers van het gebiedsteam/hulpverlening en deze gaan daar waar mogelijk direct na een melding outreachend op pad.

De afgelopen jaren is veel aandacht geweest voor de aanpak van woninginbraken, met name lokaal. Het aantal delicten is sterk afgenomen. Dit succes is vooral te danken aan een mix van instrumenten en de samenwerking tussen alle veiligheidspartners. We hebben bijvoorbeeld, in samenwerking met Accolade en Wonen NWF, aandacht besteed aan inbraakpreventie (aanbrengen verlichting). Ook is er aandacht besteed aan het opzetten van WhatsApp groepen in dorpen/wijken, waarbij de gemeente de plaatsing van de borden faciliteert.

Bedrijvigheid en veiligheid

Onze boa's/toezichthouders worden sinds 2022 ingezet op het handhaven van de voorschriften uit de Alcoholwet en leggen sancties op indien er overtredingen worden gesignaleerd.

In 2020 hebben we ons evenementenbeleid vastgesteld waardoor de vergunningverleners gemakkelijker (aan de hand van duidelijke kaders) een evenementenvergunning af kunnen geven. Dit beleid wordt tijdens het schrijven van dit nieuwe IVP geëvalueerd.

Jeugd en veiligheid

Er vindt 6-wekelijks een breed jeugdoverleg met alle partijen plaats en indien nodig (wanneer een dorp of de stad Franeker er negatief uitspringt) wordt direct opgeschaald.

Het aantal meldingen van jeugdoverlast in 2020 en 2021 steeg, ongetwijfeld ook door de uitbraak van Corona en de daarbij afgekondigde maatregelen, zoals het sluiten van scholen en het verbod op samenscholing. Daarom hebben we ingezet op een integrale aanpak met o.a. jongerenwerkers, opbouwwerk, politie, scholen en de gemeente (samenspel tussen: gebiedsteam, boa's/ toezichthouders en OOV).

In 2022 is een start gemaakt om te komen tot een integrale ketenaanpak waardoor de samenwerking tussen de jeugdpartners wordt versterkt. Dit moet er voor zorgen dat jongeren niet in de problemen komen, maar optimaal hun kansen benutten. We willen voorkomen dat alledaagse opgroei- en opvoedproblemen escaleren tot ernstige problemen waarvoor specialistische zorg moet worden ingeschakeld. Met een goede integrale samenwerking leggen we de basis voor een gezonde, veilige en kansrijke omgeving waarin kinderen opgroeien.

Fysieke veiligheid

We hebben bijzondere jaren gehad die werden gedomineerd door Corona en de bijbehorende maatregelen. We hebben alles in werking gesteld om samen met de politie, onze buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) en toezichthouders de openbare orde te handhaven en deze waar nodig te herstellen en de verbinding met de samenleving te behouden. Ook hebben we steeds geprobeerd om onduidelijkheden rondom de maatregelen bij onze inwoners en ondernemers zoveel mogelijk weg te nemen.

Integriteit en veiligheid

In 2020 zijn de "Beleidsregels 13b Opiumwet gemeente Waadhoeke" herzien. In dit beleid, dat na jurisprudentie in 2023 geactualiseerd zal worden, staat beschreven in welke situaties en binnen welke kaders de burgemeester bestuurlijke maatregelen in kan zetten tegen drugscriminaliteit.

Via de in 2022 opgezette ondermijnings- en radicaliseringstafels hebben we de informatiepositie en integrale aanpak kunnen versterken samen met convenantpartners zoals de politie, het OM, de Sociale Recherche Noordwest Fryslân (NWF) en interne partners.

De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) is een instrument om de integriteit van de overheid te beschermen. In 2023 zal dit beleid worden geactualiseerd. De belangrijkste wijziging betreft een uitbreiding naar de terreinen vastgoed en zorg. Daarnaast hebben we ingezet op bewustwording en training van de ambtelijke organisatie.

We hebben samen met onze ketenpartners ingezet op voorlichting, bewustwording en het vergroten van de weerbaarheid.

2. RANDVOORWAARDEN/UITGANGSPUNTEN

In het Integraal Veiligheidsplan 2024-2027 Waadhoeke worden de volgende randvoorwaarden / uitgangspunten gehanteerd:

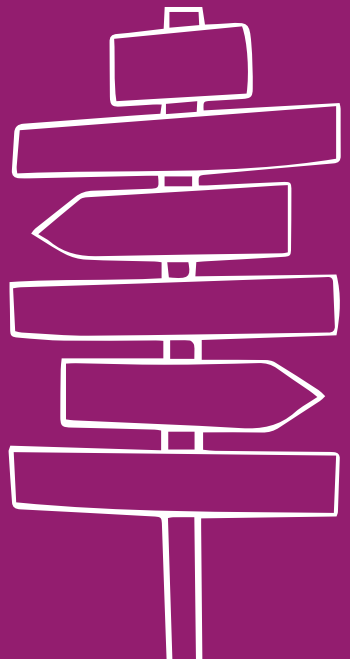

2.1 Flexibiliteit is belangrijk

De actualiteit van veiligheid verschilt van dag tot dag. Veiligheidsproblematiek is onvoorspelbaar. We spelen in op actuele ontwikkelingen, lokaal, regionaal of landelijk. We benutten kansrijke initiatieven. Bij een veranderende situatie schakelen we snel met onze samenwerkingspartners.

2.2 Informatie- en contextgestuurd werken

Veiligheid laat zich moeilijk in cijfers uitdrukken. Een goede informatiepositie is belangrijk. Kwantitatief vanuit cijfers en kwalitatief vanuit signalen van inwoners en samenwerkingspartners en kijken naar de vertaling van de cijfers. Door te investeren in een goede informatiepositie kunnen we eerder problemen signaleren, maatregelen gerichter inzetten, scherpe keuzes maken en tijdig bijsturen. Gemeente Waadhoeke weegt niet alleen beschikbare informatie. We maken keuzes in nauwe verbinding met en geïnspireerd door onze maatschappelijke context.

2.3 Een goede balans tussen preventie en repressie

Belangrijk voor effectief veiligheidsbeleid zijn keuze van prioriteiten en een passend en volledig pakket maatregelen. Er moet een logische opbouw en samenhang zitten in de combinatie van maatregelen. Eén van de belangrijke elementen waar we naar kijken is de verhouding tussen preventieve en repressieve maatregelen. Bij elk vraagstuk zorgen we voor een passende combinatie van preventie en repressie. Daarnaast zetten we in op het vergroten van de (maatschappelijke) weerbaarheid.

2.4 Aan veiligheid werken we samen

Bij complexe maatschappelijke (veiligheids-) problemen heeft niet één partij de oplossing in handen. Een veilige gemeente is een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeente, netwerkpartners en inwoners. Integrale samenwerking is hier extra belangrijk. Daar werken we de komende jaren verder aan. Afstemming met partners is nodig voor een totaalaanpak. Als we gezamenlijke bevoegdheden bundelen en optreden als één overheid werken we efficiënter en slagvaardiger. Gemeente Waadhoeke participeert daarnaast actief in regionale samenwerkingsvormen die dit IVP raken.

2.5 We willen samenlevingsgericht werken

We vergroten de weerbaarheid en zelfredzaamheid van inwoners. Onze inwoners mogen verwachten dat we ons inzetten voor veiligheid. Maar de gemeente kan niet overal voor zorgen. Inwoners zijn zelf ook verantwoordelijk als het om veiligheid gaat.

2.6 We verantwoorden zoveel mogelijk via de P&C-cyclus

De gemeenteraad stuurt op basis van voortgang in de planning- en controlcyclus. Tussentijds verzorgen we eventueel andere, rijkere vormen van verantwoording zoals factsheets of informatiebijeenkomsten. Voor een slagvaardige veiligheidsaanpak zijn voldoende financiële middelen onmisbaar.

3. PRIORITEITEN/AANDACHTSGEBIEDEN

In dit Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2024-2027 wordt beschreven wat onze ambities en prioriteiten zijn voor de aankomende jaren. Dit hebben we samengevat in de volgende vier veiligheidsthema's:

1. **Digitale veiligheid;**
2. **Ondermijnende criminaliteit;**
3. **Jeugd en veiligheid; en**
4. **Polarisatie, radicalisering en extremisme.**

Met een IVP geven we een gezamenlijke visie op belangrijke thema's binnen het taakveld openbare orde en veiligheid. Het plan geeft sturing aan de uitvoering van het veiligheidsbeleid en vraagt om afstemming op voorhand zodat een effectieve samenwerking van meet af aan is geborgd.

De hierboven genoemde prioriteiten vloeien voort uit onze veiligheidsanalyse waarbij we gekeken hebben naar de omvang van de veiligheidsthema's binnen de gemeente, de aanpak, ontwikkelingen en de toekomst. Deze veiligheidsanalyse heeft u in de raad op 7 september jl. vastgesteld. Daarnaast zijn ze tot stand gekomen door de samenwerking met interne en externe partners en is bij het opstellen ook het collegeprogramma 'Sûn wurkje oan'e takomst' 2022-2026 betrokken.

De vier thema's behoeven extra aandacht qua inzet en capaciteit. Dit wil echter niet zeggen dat er geen oog is voor de overige veiligheidsthema's. Het terugdringen van High Impact Crimes (HIC) zoals woninginbraken, overvallen straatroof en geweld was voor een lange periode een grote prioriteit. Dit heeft ertoe geleid dat de HIC aanzienlijk zijn afgenomen. Ondanks dat we HIC niet als prioriteit hebben opgenomen in dit IVP, heeft dit onderwerp onze blijvende aandacht.

Prioriteiten stellen is nodig, omdat er altijd meer vraagstukken zijn dan beschikbare capaciteit. Dit dwingt ons om scherpe keuzes te maken. De wereld om ons heen verandert snel met wisselende en nieuwe uitdagingen. Deze omstandigheden kunnen ertoe leiden dan prioriteiten en werkzaamheden verschuiven. Flexibiliteit is dan van belang om efficiënt en slagvaardig te kunnen optreden.

3.1 Digitale veiligheid

De samenleving digitaliseert. Steeds vaker regelen inwoners, ondernemers en publieke instellingen hun zaken en diensten online. De onlinewereld biedt veel mogelijkheden en kansen, maar er zijn ook veiligheidsrisico's zoals de opkomst van digitale criminaliteit.

Digitale criminaliteit bestaat uit cybercrime (criminaliteit met ICT als middel en doelwit) en gedigitaliseerde criminaliteit (ICT wordt gebruikt om 'traditionele' vormen van criminaliteit te plegen, zoals bedreiging, diefstal of fraude). De gevolgen van digitale criminaliteit op slachtoffers kunnen groot zijn. Niet alleen in de zin van materiële schade en/of vermogensverlies, maar het schaadt ook het vertrouwen van slachtoffers in bekenden, bedrijven en (overheids-)instellingen waarvan bijvoorbeeld de naam misbruikt wordt bij oplichting. Veel inwoners en bedrijven kunnen onvoldoende meekomen met de snelle technologische en digitale ontwikkelingen en zijn daarom in toenemende mate vatbaar voor criminaliteit.

Ambities

1. Het verminderen van slachtofferschap van digitale criminaliteit, door inwoners weerbaarder te maken en barrières op te werpen voor daders en dadergroepen.
2. Inzicht krijgen in de aard en omvang, onder andere door meldingsbereidheid te stimuleren.

Wat gaan we doen?

- We leveren een bijdrage aan de integrale samenwerking en informatiedeling met partners.
- We gaan kwetsbare doelgroepen informeren en voorlichten over veiligheidsrisico's die gepaard kunnen gaan met digitalisering. Dit gebeurt onder andere door middel van bewustwordings-campagnes.
- We willen bewerkstelligen dat bewoners en ondernemers een handelingsperspectief krijgen om de gevaren te onderkennen en daarmee weerbaar te worden tegen cybercriminelen.
- We gaan landelijke en regionale ontwikkelingen en acties volgen en waar van meerwaarde deze inzetten in Noordwest Friesland. Hierbij is samenwerking erg belangrijk. Digitale criminaliteit is immers grensoverschrijdend.
- We maken gebruik van de Cyberwegenkaart van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (het CCV). Deze vier wegen bestaan uit:
    - **1**. Huis op orde: verantwoordelijkheid nemen voor het goed functioneren van de eigen digitale systemen;
    - **2**. Cybercrisis en -incidenten: voorbereid zijn, o.a. door te oefenen met dit soort crisissen;
    - **3**. Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit: weerbaar maken van bewoners en ondernemers;
    - **4**. Online aangejaagde ordeverstoringen: goed zicht hebben op onrechtmatige activiteiten die online afspelen en daarmee fysieke ordeverstoringen voorkomen.

3.2 Ondermijnende criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit is een thema dat de afgelopen jaren een steeds grotere rol heeft ingenomen op zowel de nationale, regionale, als lokale agenda.

Bij ondermijnende criminaliteit is er sprake van vermenging van onder- en bovenwereld, doordat plegers van (georganiseerde) criminaliteit gebruik maken van legale diensten en voorzieningen, zoals transportvoorzieningen, financiële en juridische dienstverlening, de vastgoedsector etc. Ondermijnende criminaliteit is diep geworteld in de (lokale) samenleving. De combinatie van omvangrijke criminele vermogens en de toegang tot zware geweldsmiddelen stelt criminelen in staat om invloed uit te oefenen op de maatschappij en rechtstaat. Zo ondermijnen zij het gezag van de overheid en vervagen normen en waarden bij bonafide partijen. Hierdoor kan het de veiligheid, leefbaarheid, economie en onze democratie aantasten.

Ondermijnende criminaliteit kent veel verschillende uitingsvormen. Voorbeelden zijn drugscriminaliteit, fraude, witwaspraktijken, illegale kamerverhuur en mensenhandel. Hoewel ondermijnende criminaliteit vaak niet zichtbaar is, heeft het wel zichtbare gevolgen. Denk daarbij aan drugsdumpingen, excessief geweld in de openbare ruimte en verwaarlozing van panden.

Ambities

1. Verder verbeteren van de informatiepositie zodat we beschikken over een actueel ondermijningsbeeld.
2. Vergroten van de weerbaarheid ambtelijk, bestuurlijk en van inwoners en ondernemers.
3. Intensiveren van de lokale en regionale integrale aanpak.
4. Verminderen van georganiseerde criminaliteit met behulp van bestuurlijke, strafrechtelijke en fiscale instrumenten.

Wat gaan we doen?

- We leveren een bijdrage aan de integrale samenwerking en informatiedeling met partners.
- We blijven investeren in het creëren van bewustzijn op verschillende niveaus. Er wordt handelingsperspectief geboden hoe signalen kunnen worden herkend en waar deze gemeld kunnen worden. Dit gebeurt door middel van bewustwordingscampagnes, informatiebijeenkomsten en opleidingen.
- We nemen deel en dragen bij aan regionale initiatieven.
- We willen criminele samenwerkingsverbanden verstoren en hier beter zicht op krijgen door meer integrale controles/handhavingsacties uit te voeren.
- We maken actief gebruik van de verschillende mogelijkheden van wet- en regelgeving (bijvoorbeeld Wet Bibob, Opiumwet en Algemene Plaatselijke Verordening) om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan door maatregelen te nemen. Hierbij kan gedacht worden aan het opleggen van een dwangsom of het sluiten van een drugspand.
- We intensiveren de samenwerking met het Regionale Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) door ondermijningssignalen gestructureerd te verrijken met de informatie vanuit elke partner en een gezamenlijk plan te maken voor een interventie via de informatietafel.

- We versterken de informatiepositie door interne en externe informatie, binnen de wettelijke mogelijkheden, bij elkaar te brengen, bijvoorbeeld door de informatie die binnenkomt via Meld Misdaad Anoniem te combineren met informatie van de toezichthouders.
- We nemen deel aan de Regiodeal Noardwest Fryslân waarin het thema ondermijning onder punt 2B uitgebreid opgenomen is en zullen uitvoering geven aan de daarin genoemde actiepunten.
- In samenwerking met het RIEC en andere partners willen we onze jongeren weerbaarder maken tegen ondermijning. Dit past ook bij de ambities en acties onder 'jeugd en veiligheid'.

Verschillende uitingen van criminele ondermijning zoals drugspraltijken, witwassen en mensenhandel.

3.3 Jeugd en veiligheid

(Groepen) jongeren die overlast veroorzaken of criminele activiteiten uitvoeren kunnen een negatieve invloed uitoefenen op het woonplezier en de veiligheidsbeleving van onze inwoners.

Hoewel deze jongeren veel overlast en ook criminaliteit kunnen veroorzaken, zijn zij naast dader, vaak ook slachtoffer. Deze jongeren zijn vaak kwetsbaar door problemen thuis, op school of mogelijk door gedrags- of verslavingsproblemen. Deze problematiek vraagt om een integrale aanpak met een goede verbinding tussen het sociaal en veiligheidsdomein. Binnen de aanpak ligt de focus op preventie, maar er is ook aandacht voor zorg en repressie. Een aanpak die zich richt op het individu in de groep, maar ook het individu op school, werk en thuis, bij het sporten en uitgaan. Bij de aanpak jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit willen we door middel van vroegsignalering onze (kwetsbare) jeugdigen in kaart brengen en monitoren. Daarnaast willen we ons zicht op jeugdgroepen verder verbeteren. Door meer zicht te hebben aan de voorkant, willen we het verder afglijden van risicojongeren vroegtijdig voorkomen.

Ambities

1. Het verbeteren van de informatie-uitwisseling tussen ketenpartners.
2. Meer zicht op de lokale jeugd, met name kwetsbare jongeren en jongeren waarbij het risico bestaat dat ze van overlast afglijden naar criminaliteit. We willen voorkomen dat deze jongeren problemen krijgen en ervoor zorgen dat ze op het rechte pad blijven.

Wat gaan we doen?

- We willen onze kwetsbare jongeren weerbaarder maken, zorgen voor een veilige omgeving en in afstemming met de verschillende ketenpartners afspraken maken over de gewenste en noodzakelijke preventieve en zo nodig, repressieve aanpak. Dat vereist een versterking van de huidige samenwerking binnen de keten.
- We gaan dit bewerkstelligen door het instellen van een zogenoemde Regietafel Jeugd, waarbij de verschillende partners vertegenwoordigd zijn. Aan deze Regietafel worden informatie en beelden gedeeld, en worden afspraken gemaakt over de gewenste en noodzakelijke acties (preventief en repressief; wie wat en wanneer). Hierbij zal worden gezorgd voor een gesloten keten van preventie en repressie op basis van een daarvoor opgesteld plan van aanpak en een convenant tussen de betrokken ketenpartners.
- We gaan een kwaliteitsslag maken met betrekking tot vroegsignalering, hierin dient de samenwerking met lokale ketenpartners te worden versterkt. Daarnaast denken we bijvoorbeeld aan de gerichte inzet van jongerenwerkers en schoolmaatschappelijk werk.
- We verkennen de versterking van de samenwerking met Halt. Halt geeft in het kader van preventie, voorlichting aan jongeren over actuele thema's rondom jeugd en veiligheid. Daarnaast heeft Halt de wettelijke taak om strafbaar gedrag onder jongeren aan te pakken door middel van Halt-afdoeningen.
- We nemen deel aan de Regiodeal Noardwest Fryslân waarin het thema ondermijning onder punt 2B uitgebreid opgenomen is en zullen uitvoering geven aan het daarin genoemde actiepunt met betrekking tot jeugd waarbij o.a. het project Jonge aanwas ingezet gaat worden.

3.4 Polarisatie, radicalisering & extremisme

De verhoudingen tussen burgers onderling lijken te verharden, evenals de houding van personen richting de overheid. Deze ontwikkelingen leiden tot instabiliteit en zijn ook online terug te zien. De laatste jaren is er, naast de jihadistische beweging, steeds meer zorg over de opkomst van radicalisering en extremisme vanuit zowel de linkse als rechtse hoek als vanuit het anti-overheids- en problematisch complotdenken.

De gemeente heeft een belangrijke rol in de preventieve en integrale aanpak van polarisatie, radicalisering en extremisme.

Een sociale en stabiele samenleving is bestand tegen conflicten van binnenuit en buitenaf. Het is de basis voor een leefbaar en veilige gemeente. Onvrede en angst zijn een voedingsbodem voor scherpere tegenstellingen. Verzet tegen uitsluitende maatschappelijke normen en opvattingen is noodzakelijk om emancipatie van minderheidsgroepen in gang te zetten. Als groepen - die minder rechten hebben of gediscrimineerd worden - voor zichzelf opkomen, dan levert dit ongemak en spanningen op. Maar dit ongemak is, zo laat de geschiedenis zien, vaak tijdelijk. Uiteindelijk ontstaat een nieuw maatschappelijk evenwicht waarin groepen meer gelijk zijn aan elkaar. Voorbeelden hiervan zijn het vrouwenkiesrecht, de afschaffing van de slavernij en de emancipatie van homoseksuelen in de jaren 80. Polarisatie kan echter ook destructief uitpakken.

Bij destructieve polarisatie komen groepen steeds meer tegenover elkaar te staan. Bestaande verschillen worden vergroot en leiden tot hardnekkige tegenstellingen; de dialoog verdwijnt. Er ontstaat hierdoor een maatschappelijk conflict dat kan resulteren in online scheldpartijen (op sociale media) of zelfs intimidatie en bedreigingen in de publieke sfeer. Dat leidt niet alleen tot scherpere (politieke) debatten, maar ook tot meer demonstraties en tegendemonstraties, intimidaties en bedreigingen. De publieke opinie is verdeeld. Dit draagt bij aan een toenemende polarisatie in de Nederlandse samenleving.

Polarisatie bevordert wantrouwen. Terwijl vertrouwen juist belangrijk is voor het gevoel van veiligheid en voor het werken aan een gemeenschappelijke toekomst. Polarisatie kan een voedingsbodem zijn voor radicalisering en extremisme.

Ambities

1. Vergroten van de signalerings- en interventiepositie waar het gaat om polarisatie, radicalisering en extremisme.
2. Een meer tolerante, veelzijdige maatschappij met een respectvolle omgang met elkaar waarbij ruimte is om de dialoog met elkaar te voeren.

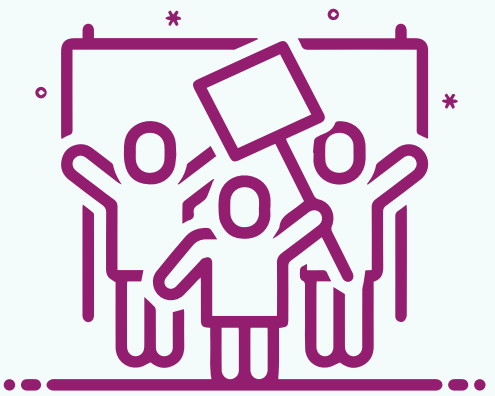

Wat gaan we doen?

- We hebben aandacht voor deskundigheids-bevordering van (eerstelijns) professionals, zoals gebiedsteammedewerkers, leerplichtambtenaar en boa's/toezichthouders, en investeren in onze netwerken. Dit netwerk speelt een cruciale rol bij oplopende spanningen en signalen van polarisatie, radicalisering en extremisme.
- We organiseren trainingen voor (eerstelijns) professionals om hen te helpen om signalen van radicalisering te herkennen.
- We verbreden de aanpak van radicalisering. Dit betekent aandacht voor verschillende vormen van extremisme, radicalisering en verdergaande polarisatie. Elke melding onderzoeken we zorgvuldig.
- We participeren in het casustafel radicalisering om indien nodig een integrale persoonsgerichte aanpak te ontwikkelen.
- We monitoren en bespreken trends en ontwikkelingen, en waar nodig wordt de aanpak hierop aangepast.

4. FINANCIËN

Voor veel maatregelen en activiteiten die onder dit IVP vallen, is voor de komende jaren al voorzien in financiële dekking via de programmabegroting. Dit geldt onder meer voor de brandweerzorg, Burgernet, crisisbeheersing, het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) Veiligheidsregio Fryslân (VRF) en het Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân (ZVHF).

Daarnaast vloeien er nieuwe maatregelen en activiteiten uit dit IVP voort, met een nieuw financieel beslag. Dit doet zich met name voor bij de prioritaire thema's: digitale veiligheid, ondermijnende criminaliteit, jeugd en veiligheid en maatschappelijk ongenoegen, polarisatie en radicalisering. Dit jaar zijn deze kosten gedekt met het reguliere OOV-budget. Niet uit te sluiten valt dat in 2024 en later extra middelen nodig zijn. In het eerste kwartaal van 2024 wordt dit bepaald. Mochten extra middelen nodig zijn, dan wordt hiervoor een onderbouwd verzoek ingediend

adres
Harlingerweg 18
8801 PA Franeker

postadres
Postbus 58
8800 AB Franeker

online
www.waadhoeke.nl
info@waadhoeke.nl

telefoon
0517 380 380